

Participarea la licitații trucate. Curtea de Justiție a Uniunii Europene clarifica durata unei astfel de încălcări

Într-o hotărâre recentă, Curtea de Justiție a Uniunii Europene ("CJUE") a adus clarificări cu privire la durata unei încălcări a regulilor de concurență sub forma trucării licitațiilor. Astfel, s-a reținut că, în analizarea unor astfel de cazuri, autoritățile de concurență trebuie să considere că durata încălcării nu include și durata de derulare a contractului de achiziție publică rezultat din licitația trucată. Totodată, hotărârea are impact și asupra nivelului amenzilor aplicabile și a termenului de prescripție al dreptului autorităților de concurență de a sancționa astfel de practici.

Contextul cauzei

Hotărârea CJUE survine în contextul unei întrebări preliminare a Curții Administrative Supreme din Finlanda. Cauza care a generat această întrebare preliminară privește o înțelegere între companiile Empower, pe de o parte, și Eltel Group și Eltel Networks, pe de altă parte, manifestată cu ocazia unor întâlniri în cadrul cărora au fost discutate estimări de prețuri, marje și alocări de contracte referitoare la achiziții de linii de transport al energiei electrice. Aceste discuții s-au materializat în cadrul licitației organizate în anul 2007 de Fingrid, operatorul rețelei de transport al energiei electrice din Finlanda.

În urma investigației efectuate de autoritatea de concurență din Finlanda, aceasta a constatat că Empower și Eltel au participat la o înțelegere unică și continuă. Înțelegerea menționată ar fi început, cel târziu, în luna octombrie 2004 și ar fi continuat, fără întrerupere, cel puțin până la data ultimei plăți efectuate de Fingrid pentru prețul lucrărilor de construcție în cauză.

Eltel a contestat în instanță decizia autorității de concurență, susținând că durata încălcării regulilor de concurență nu se poate întinde dincolo de momentul depunerii ofertei la licitație sau, cel târziu, momentul semnării contractului de achiziție publică. În esență, compania a arătat că nici ritmul de avansare a lucrărilor, nici calendarul plăților aferente acestora nu ar avea incidența asupra concurenței pe piața relevantă, întrucât acești factori nu ar mai modifica prețul convenit anterior între participanții la procesul de licitație.

Hotărârea CJUE

Hotărârea CJUE clarifica practica neunitară a autorităților naționale de concurență în domeniu, care în unele cazuri au reținut că durata a încălcării pentru licitațiile trucate înțelegea durata de derulare a contractului de achiziție publică, adică durata lucrărilor publice și a efectuării plății de către beneficiar.

Cu toate acestea, CJUE a subliniat distincția dintre efectele restrictive ale înțelegerii, care constau în limitarea

artificiala a opțiunilor beneficiarului și a posibilității acestuia de a obține lucrările respective în condiții concurențiale, și efectele economice mai largi, prejudiciabile pentru beneficiar și consumatori. Deși, urmare a manipularii procedurii de achiziție publică, beneficiarul lucrărilor respective ajunge să plătească prețuri mai mari, aceasta reprezintă doar o consecință a înțelegerii anticoncurențiale, iar nicidecum o dovadă că respectivul comportament ar fi continuat și după încheierea contractului de lucrări de linii de transport al energiei electrice.

Prin urmare, durata încălcării în cauză apreciată de CJUE corespunde perioadei scurse până la data semnării contractului încheiat între întreprinderea menționată (Eltel) și autoritatea contractantă în temeiul ofertei concertate.

Principalele consecințe ale hotărârii CJUE

Dincolo de litigiul din Finlanda, miza acestei hotărâri este de a clarifica faptul că efectele economice ale unei înțelegeri de trucare a unei licitații nu ar trebui incluse în durata reținută. Mai departe, nivelul amenzii nu poate fi marit în mod artificial pentru durata persistenței efectelor economice.

De asemenea, termenul de prescripție care afectează dreptul autorităților de concurență de a sancționa astfel de practici începe să curgă de la momentul încetării practicii, în cazul de față acesta fiind momentul semnării contractului de achiziție publică, în baza ofertei anticoncurențiale. În mod evident, hotărârea CJUE limitează în practică posibilitatea autorităților de concurență de a investiga înțelegeri de trucare a licitațiilor convenite cu mai mult timp în urmă.

Trebuie avut în vedere că, în practica sa anterioară, Consiliul Concurenței din România a ajuns la o concluzie asemanătoare cauzei analizate de CJUE. Astfel, Consiliul Concurenței a reținut că fapta de trucare a licitațiilor este o fapta care încetează la momentul derulării procedurilor de achiziție publică.

Concluzii

Hotărârea CJUE aduce mai multă certitudine juridică cu privire la durata unei fapte anticoncurențiale de trucare a unei proceduri de licitație, fiind de referință și pentru autoritățile și instanțele naționale. În același timp, hotărârea în cauză obligă autoritățile de concurență să urgenceze detectarea și investigarea licitațiilor truate, astfel încât companiile participante să poată fi trase la răspundere, iar persoanele prejudiciate să își poată exercita dreptul de recuperare a prejudiciilor suferite.

*Articol scris de: [Georgiana Badescu](#) (partner) și [Mona Banu](#) (senior attorney at law), avocați specializați în dreptul UE și dreptul concurenței în cadrul **Schoenherr și Asociații SCA***